

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJOS
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taisy savo nuožū-
ra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo
ir savo lėšomis negražina.
Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIŠ

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusmečiui
6\$CCO. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: me-
tams 15 milreisu, pusm. 8 mir.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 mir
pusmečiui 10 mir.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS
ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

11-ti METAI.

SÃO PAULO, 1939 m. Gegužės - Maio mėn. 13 d.

NR. 19 (540)

Klaipėdos krašte vokiečiai žudo lietuvius.

Lietuvos visuomenės pavyzdžiu.

(Mūsų bendradarbio laiškas).

Lietuvių tauta buvo ir tebėra susiskaldžiusi politinėmis srovėmis. Bet tautai ir valstybės nepriklausomybei pavojingomis valandomis tos politinės srovės partijos ir kairesnės ar dešinesnės ideologijos kultūrinės organizacijos sustabdo tarpusavio kovas ir dirba vien savo šalies gerovei. Dabar, kada Lietuvai grasoma iš visų pusių, visa tauta vieningai stoja ginti jos gyvybinius reikalus. Prez. A. Smetona į valdžią pakvietė žmones iš visų politinių srovių. Per keletus pastaruosius metus iš politinių partijų viešai veikė tik Lietuvos Tautininkų Sąjunga. Dabar, sudarant Tautinės Vienybės Vyriausybę, kad nebūtų privilegijuotų ir nuskriaustų, buvo manyta leisti veikti visoms buvusiosioms partijoms, bet kadangi šiuo metu tomis laisvėmis galėtų pasinaudoti ir Lietuvos priešai, rasta kitokia išeitis. L. T. S. vadai sutiko uždaryti ir Tautininkų Sąjungą. Tad dabar Lietuvoje veikia tik kultūrinės, prekybos, žemės ūkio, sporto, meno ir liaudies švietimo organizacijos. Be to, politikai ir visuomenės veikėjai, kurie turėjo tarpusavio sąskaitų, viską tuo tarpu užmiršę, vieningai stoja į valstybinį darbą. Tai džiuginantis reiškinys ir pavyzdys mums užsienio lietuviams. Juk mūsų kolonija turi daug organizacijų, mokyklų, laikraščių, per kuriuos pasireiškia Brazilijos lietuvių

veidas. Deja, laikraščių veidrodyje tas veidas perdėtai biau-resnis negu išteisybės yra. Sunku būtų rasti organizaciją, kuri kovotų prieš kitą Brazilijos lietuvių organizuotą vienetą, o visiems aišku, kad barasi tik pavieniai jų vadai. Tuo tarpu laikraščiai, kurie turėtų vadovauti išeivių pažangai ir kultūriniam veikimui, vadovauja atskirų asmenų kovai. O blogiausia, kad viskas laužiama iš savo piršto. Tiesa, Lietuvių Aido Brazilijoj red. A. Dutkus praeitais savaitės savo laikrašty pasigenda Brazilijos lietuvių nuosirdžios vienybės. Dėl to p. Dutkų galima sveikinti. Bet vienybė bus nuosirdi tik tada, kai Liet. Aido Br. redaktorius pasmerks jo pasirašytus skundus, kurie pernai ant kojų pastatė visą São Paulo politinę policiją. Tada antroji pusė galėtų šią kiaulystę užmiršti.

Prašau p. redaktorių patalpin-ti «Lietuvyje» šį mano laišką, o visus lietuvius kviečiu užmiršti asmenines sąskaitas ir derinti organizacijų veikimą, taip, kad lietuviai neardytų kitų lietuvių kultūrinio veikimo.

Nejaugi tie nykštukai mūsų kolonijos veikėjai negali pasekti garbingų Lietuvos vyrų pavyzdžiu?

Ged. Vargonis.

Campinas, Est. S. Paulo.

1939 m. gegužės 10 d.

Rengiasi skristi iš Lietuvos į Ameriką.

Rygos lietuvis Vladas Tumas rengiasi skristi iš Lietuvos į Ameriką. Transatlantinis skridimas įvyktų New Yorko pasau-linės parodos metu. Tumas yra pasižymėjęs sportininkas. Pasau-lio lietuvių kongreso metų orga-nizavęs es. afetinį bėgimą Ryga-

Kaunas. Skridimui organizuoti ėmėsi padėti žinomas lakūnas mjr. Jonas Pyragius, LAK gene-ralinis sekretorius ir Alfredas Gysas, LAK vyr. instruktorius, bei Latvijos rekordistas Adolfas Zanderis.

Anglų Sovietų derybos eina nesklaidžiai.

Jau daug laiko praslinko, kaip anglai derasi su sovietais dėl bendrojo bloko prieš Vokietiją ir Italiją, tačiau tos derybos vis kažkaip eina nesklaidžiai. So-vietai pasiūlė anglams ir prancūzams garantuoti visų Sovietų Rusijos kaimyninių valstybių nepriklausomybę. Anglija šį pasiūlymą atmetė ir nori, kad So-vietų Rusija pati viena garan-tuotų savo kaimynines valsty-bes nuo galimo užpuolimo.

Ypač anglų—sovietų derybos

pasunkėjo po Litvinovo pasi-traukimo. Anglai pasibijo, kad Sovietai nepakeistų savo užsien-inių politikos. Kaikuriuose laik-raščiuose buvo pasklidę gandai, kad derybos tarp anglų ir so-vietų visai nutrūks, nes Staiinas manęs geruoju susitari su Hit-leriu ir net sudaryti nepuolimo sutartį. Tie gandai vėliau buvo atšaukti. Vokietijos spauda pažymėjo, kad kol Sovietuose vieš-patauja komunizmas, tol tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos jos

jokio susitarimo negali būti.

Kuo baigsis anglų—sovietų derybos dar sunku pasakyti. Bet demokratiniam blokui girdžiant vokiečiai ir italai drašiai jaučiasi ir savo grobioniška kumštimi grūmoja pasauliui.

Gen. Raštikio kelio-nė Varšuvon.

Varšuvoje lankėsi Lietuvos kariuomenės vadas Brigados Generolas St. Raštikis, Gen. Raštikio kelionei pridudama daug reikšmės. Kaikurie lenkų laik-raščiai pažymi, kad Lietuva tu-rėtų sudaryti karo sutartį su Lenkija. Esą tik tokiu būdu Lie-tuva galėsianti apsaugoti nuo vokiečių pavojaus.

Gen. Raštikis Varšuvoje lan-kėsi Lenkijos kariuomenės vado maršalo Rydz-Smygły kviečia-mas.

Vokiečių policija Klaipėdos kr. nužu-dė 3 liet. ūkininkus

Varšuvos laikraščiai praneša, kad žiniomis iš Klaipėdos, šio-mis dienomis įvykęs incidentas tarp vieno kaimo lietuvių ūki-ninkų ir vokiečių policijos. Lie-tuviai ūkininkai nesutiko duoti vokiečių komisariatui savo ūkio produktų. Ūkininkai padarė pro-testo susirinkimą, kurį vokiečių policija sūviais išsklaidžiusi. Vokiečių policija mirtinai nušovusi tris lietuvius ūkininkus.

Po Klaipėdos užgrobito lietu-viai ten kenčia baisią vokie-čių nacių vergiją. Viso pasaulio lietuviai privalo protestuoti prieš ramių gyventojų žudymą Klaipėdos krašte.

Italijos-Vokietijos milita-rinė sutartis.

Į Romą atvykęs Vokietijos už-sienių reikalų ministras Von Ribbentropas tuojau pasistengė „sustiprinti“ abiejų „ašies“ vals-tybių santykius. Ribbentropas ir Italijos užs. reik. ministras grasas Ciano pasirašė Vokietijos-Italijos militarinę sutartį. Po šio paskutiniojo susitarimo Vo-kietija su Italija ne tik derins savo užsienio politiką, bet ir viena kitai teiks visišką para-mą kilus karui.

Popiežiaus Pijaus XII pastangos.

Dabartinis Popiežius Pijus XII yra didelis taikos apaštalas. Paskutiniu laiku iškilus rimtam konfliktui tarp Lenkijos ir Vo-kietijos dėl Dancigo Europoje susidarė labai didelis pavojus taikai. Pijus XII per Šv. Sosto nuncijus deda labai daug pas-tangų, kad vokiečių — lenkų ginčas išsispresėtų taikiu būdu. Laikraščiai praneša, kad Vati-kano nuncijus Berlyne lankėsi pas Hitlerį ir turėjo su juo pu-

santros valandos pasikalbėjimą. Pasikalbėjimo metu nuncijus įteikęs Hitleriui Popiežiaus Pi-jaus XII kvietimą atvykti į Va-tikaną. Popiežius Pijus XII turįs sumanymą net sušaukti penkių didžiųjų Europos valstybių kon-ferenciją, kuri taikiu būdu tu-rėtų išsispresėti vokiečių — lenkų ginčą dėl Dancigo.

Tuo tarpu atrodo, kad Euro-pa į taikos pastangas žiūri pro-pirštus.

Dancigo klausimas gali sukelti karą.

Vokietijos su Lenkija kivir-čas dėl Dancigo Europoje kelia didelio susirūpinimo. Praeitų penktadienį lenkų užs. reikalų ministras Bekas seime pasakė didelę politinę kalbą, kurioje atmetė visus Vokietijos pasiūly-mus Dancigo klausimo išspren-dimui. Vokiečių spauda pažymi, kad Lenkijos užsispyrimas dėl Dancigo jau brangiai kainuosiąs. Gi lenkų spauda nepaiso vokie-čių grąšinimų ir smarkiai puo-la Vokietiją. Dancigo klausimas

Europos politinėje arenoje pa-sidarė tiek opus, kad daug kas spėja, jog dėl jo gali kilti gin-kuotas konfliktas tarp Lenkijos ir Vokietijos. O kadangi Lenki-jos nepriklausomybę garantavo anglai su prancūzais, tai kilus karui į jį turės įsivelti ir pasta-rsiosios dvi valstybės, o taip pat ir Sovietų Rusija. Jei Dancigo klausimo nepasiseks išsispres-ti taikiu būdu, tai tikrai dėl jo ga-li kilti naujas pasaulinis karas, kuris nežinia kuo baigsis.

Sovietai reikalauja garantuoti Pabalti-jo valstybių nepriklausomybę.

Naujausios žinios praneša, kad yra daug vilčių sėkmingai baig-ti anglų-sovietų derybas dėl ben-dro demokratinių valstybių bloko prieš Italiją ir Vokietiją. Pas-kutiniu laiku Sovietų Rusija sta-to reikalavimą, kad Anglija ir Prancūzija garantuotų Pabaltijo valstybių Lietuvos, Latvijos, Est-tijos ir Suomijos nepriklausomy-bę. Sovietai nurodo, kad Vokie-tija galinti pradėti pulti So-vietus per Lietuvą ar kitą kurią nors Pabaltijo valstybę, todėl Sovietų Rusija negalinti tol garan-tuoti Lenkijos ir Rumunijos sienų, kol negaus aiškaus suti-

kimo iš Anglijos ir Prancūzijos garantuoti Sovietų ir jos kaimy-nių valstybių sienas.

Šį paskutinįjį Sovietų pasiūly-mą Anglija pasitardama su Fran-cūzija rimtai svarsto. Spėjama kad anglai ir prancūzai priims Sovietų Rusijos pasiūlymą ir su-tiks garantuoti Pabaltijo valsty-bių sienas. Jei šis pasiūlymas bus priimtas, tai artimiausiu lai-ku derybos bus baigtos. Ang-ja su Sovietais pasirašys karo sutartį ir kartu su visu demo-kratinių valstybių bloku steng-sis užkirsti kelią Vokietijos ir Italijos agresingai politikai.

Skandinavijos vals-tybės atmetė Hitle-rio pasiūlymą.

Nesenai Hitleris pasiūlė Skan-dinavijos valstybėms Švedijai ir Norvegijai pasirašyti su Vokietija nepuolimo sutartį. Abi šios valstybės atsakė, kad jos šiuo metu tokios sutarties nenori. Skandinavijos valstybių atsa-kymas Berlyne sutiktas nepa-lankiai.

Vokiečiai ir Italija nori itraukti Ispa-niją.

Vokietija ir Italija deda pas-tangas pritraukti prie Berlyno—Romos „ašies“ Ispaniją. Laik-raščiai rašo, kad Vokietijos mar-šalas Geringas tuo tikslu vyk-siąs į Ispaniją ir tarsis su gene-ralu Franco.

Paskutiniu laiku gen. Franco nerodo daug simpatijų savo tal-kininkams Italijai ir Vokietijai, todėl labai abejojama, kad Ispa-nija prisidėtų prie Romos—Ber-lyno ašies. Greičiausiai, kad generolas Franco pareikš norą laikytis neutraliai.

SVETIMŠALIŲ „CARTEIRA DE IDENTIDADE“

Įsidavimas ir registracija atitinkamoje Delegacijoje jau prasidėjo gegužės 4 dieną. Visi abiejų lyčių svetimšaliai nuo 18 iki 60 metų amžiaus privalo išsitiinti „carteira de identidade“ ir registruotis. AGENCIA RALICKAS teikia visas tuo reikalu žinias ir priima visus legalizacijos dokumentus carterios išgavimui. Kreipdamiesi į AGENCIA RALICKAS sutaupsite laiko ir pinigų. Rastinė atidaryta nuo 8 iki 18 val. RUA DOS GUSMÕES 324 (arti Gabinete de Investigações) Bordes iš Largo S. Bento: 1, 2 ir 13.

Vilnietis.

KAS BUS?...

(Laiškas specialiai «Lietuviui» iš Vilniaus).

Po 1938 metų kovo 19 dienos, tai yra, po Lietuvos — Lenkijos diplomatinių santykių užmezgimo, mes, Vilniaus krašto lietuviai laukėme naujos eros. Laukėme mes, laukė ir lenkai. Bet ypač daug vilčių dėjom mes, lietuviai, kurie čia sudarome gyvenimų daugumą net 66%. Mes tikėjome, kad mūsų gyvenimo sąlygos žymiai pagerės.

Apie mūsų gyvenimo esmę — čia bus kelią čia daug ne pasakosiu nes viso pasaulio lietuviai, skaitantieji spaudą žino, kokią priespaudą ir vargą kenčia okupuotojo Vilniaus krašto lietuviai.

Vilniaus krašto lietuvis savo tėvynėje negali viešai kalbėtis savo gimtąja kalba, nes jį visur seka policija ir lenkų šnipai. Pradedant 1927 ligi 1937 metų lenkai uždarė visas (virš 400) lietuvių pradžios mokyklas, organizacijas, draugijas, ūkio ratelius ir švenčionių gimnaziją, šiuo metu egzistuoja tik viena Vytauto Didžiojo gimnazija Vilniuje. Lietuviškų pradžios mokyklų visai nėra. Yra tik lenkiškos agitacinio pobūdžio. Kai kuriose jų vadinamos „lietuviškose“ mok. pradėdant antruoju skyriumi, vieną kartą į savaitę mokoma lietuvių kalbos. Grįžo prieškariniai laikai. Visame krašte viešpatauja baudžiavos dvasia. Gimtosios kalbos moko slapta „daraktoriai“ ir motinos prietelių. Bet ir tokius mokytojus lenkai smarkiai persekioja, baudžia ir kalėjimus grūdina. Nėšėnai už tokį mokymą švenčionyse nuteistas mokytojas Juozas Paluševičius ketveriems metams sunkių darbų kalėjimo. Kaip ir visuomet, byla buvo sufabrikuota ir teisiamasis buvo kaltinamas neva „priešvalstybinių veikimų“. Kaip matoma, Vilniaus krašto lietuvių kultūra iš švietimo paralyzuota. Paralyzuotas taip pat ekonominis ir ūkiškas gyvenimas. 1937 m. išleistieji įstatymai visai suvaržė lietuvių

visas teises. Lietuviai negali pirkti nejudomo turto. Prekybos bei pramonės įmonėms steigti lietuviams neduodami leidimai. Vilniaus krašto ūkininkai apkrauti didžiausiais mokesčiais į valdžios tarnybas ir viešuosius darbus lietuviai nepriimami. Jei ne Latvija ir Estija, į kurias kasmet išvyksta kelios dešimtys tūkstančių žmonių ūkio darbams Vilniaus krašte siaustu bado epidemija, o drauge su ja ir žutbutina kova už buvį — revoliucija.

Paskutiniu laiku lenkų valdžios organai atiminėja kaimuose ratelius (kalvaratus), kad prie jų sėdėdamos lietuvių motinos nemokytų savo vaikučių gimtosios kalbos. Atiminėjamos taip pat girnos ir staklės, arba apdedamos mokesčiais, kad ūkininkai patys turėtų jas likviduoti.

Po kovo 19 dienos visi „laukėme pragiedrėjančios padangės. Manėme, kad santykiai tarp lenkų-lietuvių bus sudaryti nuosirdumo ir humaniško principais. Bet labai nusivylėme. Mūsų gyvenimo sąlygos nė kiek nepakitėjo. Visas gyvenimas, kaip Krilovo vežimas, nepajudėjo iš vietos. Kokia mums nauda, kad Kauno žydėlis parduoda lietuviškus sėmenis Vilniaus žydėliui? Kokia mums nauda, kad Lietuvoje lankosi lenkų, o Lenkijoje lietuvių žurnalistai ir „aukštieji“ žmonės? Kokia nauda, kad Varšuvoje gyvena Lietuvos Konsulas, o Vilniaus krašto lietuviai skriaudžiami, engiami ir nekaltai kalinami? Kodėl taip? Kuriam gi tikslui tada tie diplomatiniai santykiai ir sutartys? Mes laukiame ne lietuviškų sėmenų, bet užtarimo prieš mūsų skriaudėjus lenkus. Argi nėra būdų ir priemonių šią nenormalią padėtį sureguliuoti? Jei negalima tokiu būdu priversti lenkų nesiskriausti Vilniaus krašto lietuvių tai yra viena nors ir negarbinga, bet lemiamą priemonę — revanšas. Jeigu lenkai ramia są-

žine uždarė visas lietuvių pradžios mokyklas, draugijas, gimnaziją Vilniaus krašte, kur gyventojų daugumą (bet ne mažumą, kaip skelbia lenkai) lietuviai, tai kodėl Lietuvoje su lenkais elgiamasi atvirksčiai. Lietuvoje lenkai, kurių jų pačių duomenimis, yra tik apie 60.000 turi valdžios iššomis išlaikomas net tris gimnazijas: Kaune, Panevežyje ir Ukmergėje. Lietuvoje lenkai ir kitos tautinės mažumos turi visas teises lygiai su lietuviomis.

Tragiška Vilniaus krašto lietuvių būklė reikalauja artimiausiu laiku atkreipti Lietuvos valdančių žmonių ypatingą dėmesį ir ieškoti konkrečių būdų padėčiai pagerinti.

Mes kenčiame, laukiame ir viens kitą klausiamo: kas bus toliau?...

Lietuviai fazendose.

Daug mūsų tautiečių gyvena fazendose dažniausiai mažais skaičiais, išskirtų tarp svetimų.

Dažnai pasitaiko, kad fazendoje, kurioje yra kelios lietuvių šeimos, nei viena jų negauna lietuviškų laikraščių, neturiknygų, nedaro lietuviškų pramogų. Taip pat nesuisrenka lietuviai savo tarpe lietuviškiems pasikalbėjimams ir t. t.

Gyvena, vargsta tik žiūrėdami, kad tik šiaip taip pragyventi ir daugiau nieko. Gi kas kilnu ir gražu lietuviui—lietuviška kartais riedamiesi tarp savęs visai pamiršta.

Gyvenant panašiose sąlygose lietuviai labai griežtai pasiduoda nutautėjimui.

Su pasigailėjimu tenka pasakyti, kad pasitaiko o ir nemažai, lietuvių, tikrų lietuvių kurių vaikai nemoka savo tėvų lietuviškos kalbos.

Ypatingai dabar, kada Europoje visai arti siaučia karo audros, nekurie nutautėjimui pasiduoda, aiškina kad girdi Lietuvą visvien neišliks, t. y. neišsilauks nepriklausoma, todėl ir

IŠEIVIUI KLAJŪNUI.

P. Orintaitė.

Pasakyki,
Mielas broli užjūrinio krašto,
Ar pakelsi
Svetimų velėnų žalią našatą?
Klajūnėli tu, bedali —
Ar surasi naują kelią?

Esi vienas;
Kaip mažutis vienutėlis lašas —
Vandenynas
Kur menkutį vabalėlį nešas.
Ar pasieksi marių krantą —
Ilgo ilgesio kelionę šventą?

Tyliai tarsi:
Jau sudiev, lietuviška žemele!
Smėlio sąują —
Kaip relikviją nešuos į naują šalį,
Ir širdy — dar tavo dainos,
Tavo miško beržas leinas...

lietuviška kalba jų vaikams nesvarbu mokėti.

Panašias nesąmones kalba lietuviai nežino patys ką kalba. Jie nesupranta, kas yra gražu bei kilnu lietuviui — lietuviškumas.

Kas kaltas dėl lietuvių lengvo pasidavimo nutautėjimui? Į tai tenka atsakyti, kad tinkamoms sąlygoms esant kalti patys lietuviai.

Gelbėjimui į nutautėjimo bedugnę krintančius mūsų tautiečius reiktų imtis priemonių.

Kokios tam tinkamos priemonės čia neaiškinsiu. Manau, kad tai gerai žino nuo ko daugiau jos priklauso.

Tik pabrėžiu ragindamas pačius lietuvius nepasiduoti nutautėjimui. Visur ir visada būti lietuviams. Niekur nevengti lietuvių vardo, neišžadėti savo gražios lietuviškos kalbos ir savo vaikučius pirmuosius žodžius tarti mokyti ne svetimai, o sava lietuviška kalba.

Be to visi fazendose gyvenę lietuviai inteligentai kur didesnis skaičius yra lietuvių, turėtų prisidėti prie lietuviškumo palaikymo.

Nesakau čia, kad mums nereikia vietinės kalbos. Ją mes turime gerai žinoti, o kas neži-

no mokintis ir būti geru lojaliais šiam kraštui piliečiais. Tačiau lietuviškumo negalima išžadėti.

Kazys Grušas

Auksas iš juronų galų.

Žinome kad jūros vanduo yra dalelė aukso. Tačiau aukso tiek maža, kad jo mas atsieina brangiau negu auksas. Prof. Nemceris ir keletą bandymų su įvairių rūgalių, olėmis, kurių ga giliai vandenyje. Jie mai davė vertų dėmesio. Kai kuriose jūros žolėse nuošimtis net keturis dešimtis, negu jūros vanduo. Kituose augaluose rasta auksas kiekis 1,5 — 2 kartų. Jei tokius augalus būtų dirbtinai jūrose auginti, o vertų naujos aukso šalties. Bet tai esą sunkiai įmanoma.

SKAITYK IR PLATI „LIETUVI“

St. Jurinis.

Kraujas ir alyvos.

(Taša iš 18 nr.)

Visi trys susėdo aplink staliuką ir pradėjo „linksmintis“.

— Už jūsų pasisekimą, — tarė pakeldamas taure Baronas.

— Už jūsų vizitą! — atsakė Alė.

— Taigi... — sumurmėjo Antanas. Antanui kažkodėl pasidarė neramu. Jis nerado jokios bendros su Baronu kalbos, o tuo tarpu Alė čiauskėjo lyg užsuktas patefonas. Baronas buvo su Alė ir Antanu labai malonus. Vis papildydavo stikliukus ir ragino gerti bei valgyti. Antanas beveik buvo supratęs tokį nepaprastą Barono vaišingumą ir todėl pasiūlė Alėi eiti į šokių salę. Bet Alė griežtai atsakė. Jai buvo maloniau sėdėti prie staliuko ir girksnoti vėnų.

— Kur Alė? — priėjęs paklausė Antanas.

— Alė?.. Alė?.. švepluodamas pakartojo Juozas.

— Taip, Alė! — kuone rėkdamas sušuko Antanas.

stipresnį frontą prieš Baroną nes vienas nepajėgsias atsispirti prieš Barono pinkles. Jis su pažindino jį su Baronu ir Alė.

— Malonu pažinti, — tarė priėjęs Juozas Vaišnora.

— Dabar išgersime už atvykusio sveikata, — tarė Baronas, — prozit.

Kas kartas visi darėsi linksmesni, kalbesni. Skambėjo juokas ir taurelės su puotojančiu vynu... Staiga priėjo prie jų staliuko kelneris ir pranešė Antanui, kad esąs kviečiamas prie telefono. Antanas atsiprašė ir šnabžtelėjęs Juozui: „Saugok Alė“ nuėjo kalbėti.

Kada Antanas grįžo nei Alė, nei Barono nerado prie staliuko. Kitame bufeto gale sėdėjo Juozas.

— Kur Alė? — priėjęs paklausė Antanas.

— Alė?.. Alė?.. švepluodamas pakartojo Juozas.

— Taip, Alė! — kuone rėkdamas sušuko Antanas.

— Ji... su... Baronu... — pratarė Juozas.

Užsidedę Antano skruostai, kraujas pradėjo mušti į smilkinius. Sukandęs dantis nuėjo jos ieškoti. Perėjo šokių salę, svečių kambarį, koridorių. Alė ir Barono niekur nebuvo. Gal ji nuvažiavo namo, — dingtelėjo mintis. Bet ne. Nutarė pirmiau čia padaryti gerą krata. Jis turįs ją surasti ir kartą ant visados atsikaityti. Jis nenorėjo būti įrankiu pasileidusios moters įgeidžiams patenkinti.

Uzlipo į antrąjį aukštą. Siauks koridorius silpnai buvo apšviestas. Antanas ėjo sviruodamas, pasiremdamas į sieną. Stai ga skambus Alės juokas pasiekė jo klausą. Suvirpo Antano širdis, susitraukė raumenys. Jis priėjo prie durų. Juokas pasikartojo. Tas pažįstamas, tas demoniškas juokas, kurio Antanas niekad nepamirš.

Durys buvo iš vidaus užrakintos. Antanas stipriai suspaudė durų rankeną ir truktelėjo. Durų sšnariai neatlaikė ir plačiai prasivėrė. Antanas pamatė tai, ką ir tikėjosi: ant Barono kelių sėdėjo Alė, glamonėdama don-

žuanišką Barono veidą. Jos plaukai buvo visai suveltai, rūbai su glamžyti...

— Alė! Eik čia! — suriko Antanas.

— Kas čia rėkauja? — visai nesijaudindama paklausė Alė.

— Eik čia sakau!

— Koks ten pienburnis, aš juo visai nepažįstu?.. Ponas Barone išvykit jūs jį, — kreipėsi į Baroną.

Antano akys lyg pasiutusio tigro sužibo. Jis norėjo pulti ir į kšnelius ją sudrąskyti. Ranka automatiškai apėiupo kišeniuje mažąjį šaltą daiktėlį, kurio trys prabilimai išbrauktų iš gyvenų tarpo: Alė, Baroną ir jį patį. Ne, neverta tepti rankų — pagalvojo Antanas ir trenkė duris grįžo į pirmąjį aukštą.

Buvo dvylikta valanda. Šokių salė kunkuliavo, siūbavo, tarytum, vėjo sudindant ežero paviršius. Baliaus publika buvo puikiausiai nusiteikusi. Antanas permetė visus akimis ir pagalvojo: — Koks didingas pasaulis ir kiek jame yra įvairių nedoribių... Vienur žmonės kariauja, kraują lieja, kitur — linksmi nasi, džiugauja, trokšte trokšte

mi prabangoje ir puotavo.

Nieks jo nedžiugino. — riaušias sostinės džiaugšypsojančių moterų veidai jų demoniški akių žvilgsniai kuriuos naudoja kaip pūrams vylioti. Priėjęs pūto, išgėrė kelias taures apsiirėngė ir išdūmė namo.

* * *

Kitą rytą Antanas nėjo, bet pasuko komendantų link.

— Aš noriu kalbėti su Komendantu, — pasakė Antanas.

— Kokių reikalų? — paklausė komendantas.

— Mobilizacijos...

— Gerai, — tarė komendantas ir nuėjo pranešti komendantui.

Po kelių minučių grįžo komendantas.

— Gerą dieną, ponas komendantas, — tarė įėjęs Antanas.

— O, ponas Palsis! Gerą dieną. Kuo galiu tamstai padėti?

— Aš noriu įstoti į Eskadrilę“.

(B. d.)

Iš Lietuvos

(„Eltos“ žinios iš š. m. gegužės 5 d. gautos iš Kauno oro paštu) Atidarytas Krašto Statybos Komitetas

Gegužės 3 d. Kaune Prekybos Pramonės ir Amatų Rūmuose iškilmingai atidarytas Krašto Statybos Komitetas, dalyvaujant Seimo pirmininkui, vidaus reikalų, finansų, krašto apsaugos ir susisiekimo ministrams ir daug kitų žinybų atstovų.

Vidaus reikalų ministras gen. Skučas, atidarydamas posėdį, pareiškė, kad, nepriklausomą Lietuvą bekuriant, paveldėjome apkasais išraustus laukus, išdegingtas sodybas ir nuniokotus miškus. Per nepriklausomą Lietuvos gyvenimą ir statybos srityje nudirbti dideli darbai, kurie prieškriziniiais 1931 metais pasiekė rekordą. Tais metais į statybą investuota apie 110 mil. litų. Krizės metais statyba buvo žymiai sumažėjusi, bet pernai jau vėl pasiekė 67 mil. litų. Per visą nepriklausomos Lietuvos gyvenimą pastatyta trobesių už milijardą litų. 1937 m. vyriausybės sudaryta tarpvado-

vybinė komisija, kuri pritraukė si 32 įvairių statybos kredito bei ūkio žinovų, paruošė mūrinės Lietuvos ūgdymo planą, kurį Ministrų Taryba 1939 m. kovo 2 d. patvirtino.

Apie Statybos Komiteto darbus painformavo spaudą to komiteto pirmininkas inž. Novickis. Tarp kito ko pranešdamas kad vidaus reikalų ministro pas kirta komisija yra paruošusi svarbiausią dalį pagrindinio statybos įstatymo, būtent, miestų planavimo įstatymą. Be to, tarp vadybinės komisijos jau paruoštas mažųjų butų statybos įstatymo projektas ir Ministrų Taryba šiomis dienomis priėmė kaimo statybos įstatymą. Krašto Statybos Komitetas ieškos būdų pakeikti mūsų statybos estetinę vertę, architektūros stilių ir apvarstys bei pasiūlys technines priemones mūrinės statybos ūgdymo planui įgyvendinti.

Pradžios mokyklų mokiniai.

Šiais mokslo metais pradžios mokyklas lanko 292.545 mokiniai: berniuku — 142.113, arba 48,6 procentai. Mokinių skaičius per metus padidėjo 8.722. Tūkstančini gyventojų tenka 120,8 mokinio. I ir II eilės miestų mokyklas lanko 44.799 mokiniai ir kitu miestu, miestelių ir kaimu mokyklas — 247.746. Gimtosios kalbos atžvilgiu mokiniai skirstomi: lietuvių — 260.574 arba 89,08 proc., žvdu — 17.942 arba 6,1 proc., rusu — 8.693 arba 2,98 proc., lenku — 1.953 arba 0,67 proc., vokiečių — 1.917, arba 0,66 proc., latviu 976, arba 0,33 proc., gudų ir kitu tautybiu —

490, arba 0,18 proc. Tikybos atžvilgiu: kataliku — 257.027, žvdu — 17.946, evangeliku — 8.422 sentikiu — 5.399, pravoslavų — 3.141 ir kitu tikybų — 620. Alytaus anskrities pradžios mokyklas lanko 18.190 mokinį. Biržu — 12.607, Kretingos — 14.738, Marijampolės — 15.829, Mažeikiu — 9.772, Panevėžio — 19.889, Raseinių — 15.945, Rokiškio — 10.664, Seinu — 6.906, Šakiu — 8.504, Šiauliu — 27.284, Tauragės — 17.386, Telšiu — 12.361, Traku — 12.583, Ukmergės — 16.267, Utenos — 14.886, Vilkaviškio — 10.333 ir Zarasu — 6.285.

Lietuvos vaikų darželiai.

Šiuo metu Lietuvoje veikia 146 vaikų darželiai/1938 metais veikė 119/. Iš jų lietuvišku — 108, žydišku — 32, lenkišku — 5 ir vokišku — 1. Visuose vaikų darželiuose yra 5.404 vaikai (1938 m. buvo 4.730) berniukų

— 2.527 ir mergaičių — 2.877. Lietuviškuose darželiuose yra 4.272 vaikai, žydiškuose — 940, lenkiškuose — 192 ir vokiškuose — 10. Paskutiniu laiku Lietuvos „Vaiko“ Draugija įsteigė naujus vaikų darželius Švento-

DĖMESIO!

Pranešame visuomenės ir konkurso keliu mūsų skelbiamus sklypus laimėjusių žiniai, kad daugiau sklypų konkursu keliu nedaliname.

Visi, kurie išsprendė ankščiau paskelbtą galvosukį ir laimėjo sklypą, gali pareikšti jį pretenzijas ir sudaryti nuosavybės dokumentus laike 30 dienų nuo šios paskelbimo dienos. Kas per tą laiką nedarys laimėto sklypo nuosavybės dokumentų, tas nustos į tą sklypą bet kokių teisių ir jo sklypas bus parduotas.

Be to, pranešame, kad toje pačioje vietoje ir toliau paroduodame įvairaus dydžio sklypus už grynus pinigus ir išsimokėjimui prieinamiausiomis kainomis.

5000 KV. METRŲ SKLYPAS 300\$000 IŠSIMOKĖJIMUI.

Perkant didesnius sklypus darome didelę nuolaidą.

Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės žodžiu ar raštu šiuo adresu:

ORGANIZAÇÃO BRASILEIRA DE INFORMAÇÕES COMERCIAIS LTDA.

Rua Barão de Paranapiacaba, 25 3º andar sala 6-7 Tel. 3-1471 São Paulo.

joje. Kretingoje, Gargžduose, Svėksnoje, Tauragės Naumiestyje Sudarge, Kudirkos Naumiestyje, Vištytyje, Kapčiamiestyje, Merkinėje, Perlojoje, Pivašiūnuose, Žasliuose, Jonavoje, Kėdainiuose, Baisogaloje ir Lapiuose.

Premijuojamos gausios šeimos Lietuvoje.

Per šeimos savaitę, kuri įvykta gegužės 7—14 d., premijuojamos gausios šeimos Lietuvoje. Į savaitės ruošimo komiteto atsišaukimą jau atsiliepė 500 šeimų turinčių po 10 ir daugiau vaikų. Daugiausia gausių šeimų rasta Kretingos, Šiaulių, Mažeikių ir Vilkaviškio apskrityse. Komitetas 200 šeimų skiria premijas ir rūpinasi, kad visos gausios šeimos Lietuvoje būtų atleistos nuo žemės, darbo pajamų ir kitų mokesčių ir kad gautų papiginius, važiuojant geležinkeliais. Kaune neturtingų gausių šeimų naudai kelioms dienoms kavinėse pakeliamos 10 proc. kainos.

Patriotinio ūpo pakilimas.

Lietuvos patriotinio ūpo pakilimą vaizduoja gausingi pavyzdžiai iš kaimo, kaip ūkininkai ir jaunimas aukoja Ginklų Fondui. Pav. tik dvi neturtingos Patamulselių ir Vainatrakio seniūnijos suaukavo 1.000 litų ir už juos nupirko Panemunės šauliams ginklų. Raželių pradžios mokyklos mokiniai liuoslaikiu po pamokų ėjo į miškus medelių sodinti ir visą uždarbį su savo santaupomis paaukavo Ginklų Fondui. Ginklų įteikimo iškilmėse kalbėtojai vieningai pareiškė, kad krauju atgautą nepriklausomybę mokėsime garbingai išlaikyti. Ginklų Fondo vėjus tęsis iki rugsėjo 8 d.

Rygos lietuvių pašalpos draugija.

Rygos lietuvių pašalpos draugija, įkurta 1894 m., šiomis dienomis atšventė savo 45 metų sukaktį. Ją įsteigė atvykę Rygon išeiviai lietuvių darbininkai su tikslu šelpti savo narius ligos, nedarbo ir nelaimės atveju, tačiau draugijos veikas turėjo didelės reikšmės ir visai lietuvių tautai, paruošiant kelią į nepriklausomybę. Šiandien draugija garbingai tebešau savo vėliavą. Sukakties iškilmės draugija atšventė balandžio 29 d. Dabartinę draugijos valdybą sudaro: pirm. J. Mataitis, vicepiram. — St. Burlevičius, sekr. — L. Maziliauskas, kasininkas — K. Kliševičius, kontrolierius — J. Mataitis, nariai — K. Zaborškis, ir J. Čapas.

— Ministrų Taryba priėmė ūkio porinio vežimo standartą, pagal kurį visoje Lietuvoje teritorijoje ūkio poriniai vežimai /ra tai/ turės būti dirbdinami vieno dai ir būtina geležinėmis ašimis. Iki šiol ūkininkai dirbavosi ratus kaip ir kokius kas išmanė, taip kad žemaičių, aukštaičių ir dzūkų vežimai buvo įvairiai skirtingi. Už naujų standartinių vežimų pasidirdinimą bus duodamos pašalpos ir paskolos.

— Pernai Lietuvoje buvo apželdytas 9.130 ha miško plotas. 1934 m. buvo apželdyta — 2.791 ha, 1935 m. — 3.297 ha, 1936 m.

Fabrica de Cigarros "SUDAN"

Premijų Sąrašas Nr. 54

1939 m. nuo balandžio 21 iki gegužės 5

RAUSVIEJI KUPONAI

SERIJA „F“

Nr.	12.001 iki	12.010	— 10	Sieninių laikrodžių muš. valan
„	12.011	12.050	— 40	čekių po 50\$000
„	12.051	12.100	— 50	gražių stalui „fruteirų“
„	12.101	12.200	— 100	čekių po 200\$000
„	12.201	12.300	— 100	gražių užsagų mankiet.
„	12.301	12.400	— 100	tuz. geriausių puod. arbatai
„	12.401	12.500	— 100	dėželių toalet. pudros
„	12.501	12.700	— 200	čekių po 10\$000
„	12.701	12.800	— 100	alium. indų pienui
„	12.801	12.900	— 100	vazų sriubai
„	12.901	13.000	— 100	tuz. pinkinių lėkščių
„	13.001	13.300	— 300	čekių po 5\$000
„	12.301	13.400	— 100	uždegamų mašinelių
„	13.401	13.500	— 100	gražių kaklaraiščių
„	13.501	13.600	— 100	dėžučių iš 3 šmot. muilo
„	13.601	13.700	— 100	pinkinių Gillette barzdai skusti
„	13.701	13.800	— 100	piniginų iš geros odos
„	13.801	13.900	— 100	paveikslų al. dažais daž.
„	13.901	13.950	— 50	gražių vazų
„	13.951	14.000	— 50	gražių kišeninių laikrodžių

SEVERA

OCEANIA

\$500

\$600

ASPASIA

\$500

VISOKIŲ RŪŠIŲ CIGARETES SAVO KAINAI SAU LYGIŲ NETURI

ČEKIAI IR DOVANOS DIDELIUOSE KIEKIUIOSE

Ieškokite susipažinimui su NAJU KONKURSU „SUDAN“

S. Paulo,

Fabrica de Cigarros „SUDAN“

— 4.116 ha ir 1937 m. — 4.679 ha. Daugiausia pernai apsėtos Joniškio, Baisogalos, Kėdainių, Kuršėnų, Žalgirio, Mažeikių, Trakų, Šimonių, Šaukėnų ir Tytuvėnų miškų urėdijos.

— Šį pavasarį turistinis judėjimas prasideda gana anksti. Kauną jau kasdien aplanko po keletą ekskursijų. Gegužės 21 — 24 dienomis jau užsirašė 70 suomių ekskursija ir dvi latvių ekskursijos po 100 žmonių. Skelbiama atvykti ir didokas lenkų skaičius. Iš Lietuvos daug ekskursijų rengiasi sekminėms vykti į Vilnių.

— Užnešta iš Vokietijos ir Lenkijos galvijų snukio ir nagų liga pernai buvo pasirodžiusi Alytaus, Kauno, Marijampolės, Mažeikių, Seinu, Tauragės, Trakų ir Vilkaviškio apskrityse. Su derintomis Veterinarijos Departamento ir ūkininkų pastangomis ši liga Lietuvoje visiškai išnaukinta ir šiemet niekur nebesirodė.

— Pernai Lietuvoje įsteigta 79 nauji jāvų valymo punktai ir dabar iš viso veikia 321 tokie punktai. Punktus steigia žemės ūkio kooperatyvai, savivaldybės, jaunųjų ūkininkų rateliai ir atskiri ūkininkai. Žemės ūkio Rūmai steigėjams duoda 50% mašinų vertės pašalpu.

— Gegužės 4 d. Kauno miesto taryba nutarė statyti turizmo namus ir modernišką pirtį. Turizmo namai kaštuos 400 tūkst. litų, pirtis 700 tūkst. litų. Be to nutarta statyti plytinę, kuri pagamins per metus iki 3 mil. plytų.

— Kaune šalia geležinio tilto nuo Čiurlionies gatvės į Aleksotą statomas elektrinis keltavas, kuriuo per Nemuną vienu sykiu bus galima perkelti 250 žmonių arba 12 vežimų. Keltavas baigiamas statyti gegužės 15-16 d.

— Lietuvos Akušerių Draugija gavo leidimą leisti savo srities laikraštį. Redaktorium bus dr. Kazys Grinius.

Seimas priėmė žemei įgyti įstatymo projektą.

Žemės ūkio žemės įgijimas iki šiol buvo tvarkomas Žemės reformos įstatymo 71 §. Pagal tą paragrafą žemės ūkio žemės galėjo įgyti tik tie, kurie patys ne mažiau kaip 10 metų vertėsi žemės ūkio darbu, arba jei patys nesivertė, tai bent jų tėvai ar seneliai yra vertęsi tuo darbu ar iš žemės ūkio gyveno. Seimo priimtu žemės reformos įstatymo pakeitimu minimas žemės reformos įstatymo straipsnis yra panaikintas. Dabar žemės ūkio žemei įgyti bus reikiama lingas leidimas ir kad tokius leidimus duos žemės ūkio ministras. Įstatyme nenustatyta, kam ir kokius plotus žemės ūkio ministras gali leisti įsigyti. Tatai paliekama ministro nuožiūrai.

SKELBKITES
TIK
„LIETUVY“

Vietos lietuvių gyvenimas.

MOTINOS DIENA IR VISUOTINAS TĖVŲ SUSIRINKIMAS D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOJ.

Praeitą šeštadienį, gegužės 6 d. vakare įvyko D. L. K. mokykloje visuotinis tėvų susirinkimas ir Motinos Dienos minėjimas. Tiesa, Motinos Diena buvo nutarta minėti sekmadienį, gegužės 7 d., bet kadangi buvo nugarsta, kad sererų pranciškiečių netoli veikianči mokykla tokį pat minėjimą irgi ruošia tą sekmadienį, tai vengiant varžytinės viskas buvo atlikta šeštadienį.

Nors pradžia buvo skelbta 7 val. 30 min. vakare, bet žmonės ėmė rinktis daug anksčiau ir susirinko nelaukta daug.

Susirinkimą atidarė mokyklos vedėja p. L. Majienė, pranešdama tėvų susirinkimo dienotvarkę, kurios svarbiausias punktas buvo sargo algos pakėlimas, ir Motinos Dienos minėjimo programa.

Mokyklos vedėjai ir atskiriems T. Komiteto nariams išsitarus dėl sargo algos pakėlimo nuo 150\$ ligi 180\$, susirinkimas tą pasiūlymą beveik vienbalsiškai priėmė. Išsitarus atskirais svarbesniais mokyklos reikalais, tėvų susirinkimo dienotvarkė buvo išsemta ir pereita prie vykdymo Motinos Dienos programos kurios svarbiausi punktai buvo p. L. Majienės paskaita apie motinos reikšmę šeimoje ir visuomenėje, rengiant Lietuvos Moterų Draugijos Brazilijos vardu ir mokyklos mokinių atliekamų deklamacijų, dainų ir plastikos numerių.

Nors mokiniai gana gražiai deklamavo ir atliko plastikos numerius, vis tik didžiausią įspūdį susirinkusiems padarė trys dainelės, kurias neseniai išmokė dainų mokytojas p. Gudavičius. Nors p. Gudavičius neseniai pas mus atvyko ir mažai teturėjo progos savo darbu pasisžymėti, bet suskubo įtikinti, jog turi didelius gabumus dainas ne tik mokyti, bet ir parinkti. Labai gaila, jei tai tikri gaudai, kad p. Gudavičius žada greit mus aplėisti.

Minėjimas praėjo jaukioje nuotaikoje ir buvo baigtas Brazilijos ir Lietuvos tautos himnais.

B.nas.

FAZENDA SÃO LUIZ IPAUSSŪ.

Šioje fazendoje yra kelios lietuvių šeimynos, kurios čia gyvena jau ilgokas laikas ir pusėtinai įsigyvenusios. Viena iš jų būtent, Adomo Žilinsko šeima — šiais metais nusipirko nuosavą, susidedantį iš 15 alkerių, ūkį ir po kavos nuraškimo, apsigyvens nuosavame ūkyje.

Seniausieji šioje fazendoje gyvena Jono Kučiausko šeima jie pusėtinai įsigyvenę. Čia gyvena dar Antano Venslausko, Martyno Kaščionio ir Prano Stankevičiaus šeimos.

Negera tai, kad lietuviai tarp savęs nelabai sugyvena. Paibaigę šio mėnesio fazenda pradeda kavos skynimą.

Naujų darbininkų, išskiriant kaip kokį „kamaradą“, nepriima.

K. Gruzdas.

SV. JUOZAPŲ MOKYKLA.

Šiais metais São Paulo Vila Zelinoje atidaryta dar viena lie-

tuviška mokykla. Ji vedama Seserų Pranciškiečių, o laikytoju yra Lietuvių R. Katalikų Šv. Juozapo Bendruomenė. Ir mokykla pavadinta gražiu to šventojo vardu. Mokykla turi apie simtą mokinių, kurių didelė dauguma yra lietuviai. Mokyklos išlaikymui daug padeda vietos lietuviai savo aukomis. Tik labai negražiai daro mokyklos laikytojai, kurie per „Šviesą“ ir „Aidą“ ragindami tautiečius šią mokyklą paremti, tyčia, ar dėl nesupratimo, lyg smerkdami Lietuvių Sąjungos Brazilijoje išlaikomą mokyklą, vis skelbia, kad Šv. Juozapo mokykla jokios paramos iš niekur negauna, o kitų mokyklų mokytojai — „litėdžiai“... Kiek man žinoma, ir ši mokykla gavo visus reikalingus vadovėlius ir knygas iš Lietuvos Sąjungos Brazilijoje knygų rezervu, o „litėdžių“ vardas lygiai tiks ir šios mokyklos mokytojams ir laikytojams, kol neturėsime tvirtų organizacijų, kurių kasose rasis pakankamai milėrešų...

Kiekvienos mokyklos įsikūrimu turime dėiaugtis visi ir turime lietuviškas mokyklas remti, bet varyti propagandą už vieną, jos sąskaiton žeminant kitas, lietuvių reikalų atžvilgiu būtų pragaištinga.

P. N.-s.

PLAUKIA ATSAKYMAI Į ANKIETĄ.

Mūsų skaitytojų atsakymai į „Lietuvio“ anketą Nr. 2 jau gausiai plaukia. Daug skaitytojų atsako į anketą iš São Paulo ir provincijos. Įdomesnius atsakymus vėliau skelbsime „Lietuvyje“ išlaikant paslaptį atsakymų autorių vardus ir pavardes.

Visi „Lietuvio“ skaitytojai prašomi atsakyti į anketą artimiausiu

siu laiku. São Paulo mieste gyvenantieji skaitytojai atsakymus gali asmeniškai įteikti redakcijai. Paštu siunčiant adresuoti taip:

„Lietuvio“ Caixa postal 1764. São Paulo.

KAD IR VELTUI — NIEKS NESKAITO.

Rio de Janeiro. Daugeis Rio ir Caxias (Villa Merity) lietuvių gauna iš S. Paulo lietuvių kunigų leidžiamą laikraštuką „Šviesą“. Kadangi jo nieks nenori prenumeruoti, tai kunigai siuntinėja jį visai veltui ir jokio užmokescio nereikalauja. Kur tik sužino kokio lietuviio pavardę ir adresą, tai tuojau atsiunčia „Šviesą“. Bet patarlė sako, kad „pigia mėsa šunes ėdą“. Taip yra ir su tuo laikraštuku. Lietuviai gaudami jį veltui nenori imti nė į rankas, nes jame be nuolatinių šmeižtų bei „litanių“ apie „Bandeirantes“ daugiau nieko nėra. Atrodo, kad tos „Bandeirantes“ nebūtų, tai „Šviesą“ ir jos bičiulis „Aidas“ neturėtų ką rašyti ir turėtų visai sustoti.

V. T.-is.

REMKIME SAVO LAIKRAŠTĮ.

Nuo gegužės 1 ligi liepos 1 d. „Lietuvio“ paskelbė savo vaju. Vajaus metu stropiai platinamas laikraštis. Mes, „Lietuvio“ skaitytojai, visi kaip vienas pasistenkime vajuus metu kuo daugiausia padėti. Užprenumeruokime „Lietuvi“ savo giminės ir draugams į Lietuvą bei kitus kraštus. Jei išsigalime — aukokime ir remkime „Lietuvį“ pinigais, raštais, korespondencijomis ir darbu. Tik visi bendrai ir sutartinai dirbdami išūkdysime laikraštį didelį, įdomų ir visiems lietuviams mielą.

Atminkime, kad „Lietuvio“ yra mūsų geriausias bičiulis

„LIETUVIO“ ANKIETA Nr. 2

1. Ar seniai Tamsta laikraštį skaitai ir kada jis daugiau Tamstai patiko? (Nurodyti metus, laiką ir pan).
2. Ar tvarkingai ir kokiomis dienomis Tamsta gauni „Lietuvi“?
3. Ar perki „Lietuvi“ pavieniais numeriais ar prenumeruojį?
4. Kas Tamstai „Lietuvyje“ patinka ir kas nepatinka?
5. Kurie straipsniai Tamstai labiausiai patiko? (Pažymėti straipsnių pavadinimus ir autorius).
6. Ar visi straipsniai Tamstai gerai suprantami. Nurodykite, kurie buvo per sunkūs ar nesuprantami.
7. Kokių straipsnių, apysakų, žinių ar kitų dalykų Tamsta norėtumei „Lietuvyje“ rasti?

8. Ar patinka Tamstai „Lietuvio“ išvaizda, šriftas, spauspinių, žinių ir t. t. sutvarkymas?

9. Kokių daugiau pageidavimų Tamsta turite?

10. Ar norėtumei Tamsta, kad „Lietuvio“ Jus lankytų dažniau?

Į visus šiuos klausimus aiškiai surašyti atsakymus ir neatidėliojant siųsti Redakcijai.

Atsakymus bei pageidavimus prašome rašyti visų skaitytojų, bendradarbių bei talkininkų tiek iš provincijos, tiek iš São Paulo miesto. São Paulo mieste gyvenantieji skaitytojai, kuriems patogiau, gali laiškus paduoti tiesiog į Redakciją, nesiunčiant paštu.

„LIETUVIO“ REDAKCIJA.

S. PAULO — RIO DE JANEIRO TIK PER 11 VALANDŲ

moderniškais ir luksusiniais autobusais. Autobusai puikiausiai įrengti. Minkštos sėdynės, tualetas, W. C., radijo, baras ir t. t. Pakeliui sustoja Taubatė, Guaratingueta, Bananal ir Poso Seco. Bilietas tik 65\$000. Į ten ir atgal 110\$000. Iš S. Paulo išeina kasdien 8 val. ryto ir į Rio atvyksta 7 val. vakaro. Iš Rio išvyksta 6 val. ryto ir į S. Paulo ateina 5 val. vakaro.

EXPRESSO S. PAULO—RIO DE JANEIRO.

Alameda Cleveland, 101 (prie Sorocabana stoties)

Tel. 5-7795 S. Paulo.

Rio: Av. Rio Branco, 9° andar sala 338 Tel. 23-2858.

ĮVYKO CENTRO VALDYBOS POSĖDIS.

Gegužės 8 d. įvyko Sp. S-gos „Lithuania“ Centro Valdybos posėdis, kuriame buvo nutarta šiais metais iškilmingai paminėti S-gos dešimtmetis. Smulkia minėjimo programą pavesta sudaryti išrinktai komisijai. Be to numatyta suruošti S. Paulo visiems lietuvių sporto klubams stalo teniso „Dviejų taurių“ žaidimo turnyrą, o birželio mėn. 4 d. į Santos ekskursiją — gegužinė.

Koresp.

Lithuanietis

— Šį sekmadienį Moksos lithuaniečiai turės vietos aikštėje su brazilais draugiškas futbol rungtynes.

„NAUJOSIOS“ LIETUVIŲ FUTBOLO KOMANDOS.

Liet. Kat. Bendruomenės pastangomis įsisteigė naujosios futbolo komandos, kurios praeitą sekmadienį Mokoje turėjo savo pirmąsias rungtynes. Lietuviškasis sporto jaunimas nekantriai laukė šios naujosios komandos, pasivadinausios „São José“ vardu, pasirodymo, bet rungtynių dieną smarkiai nusivylė. Mat, naujosios komandos dar nėra, tik paaiškėjo, kad Bendruomenė nusipirko gražias naujas uniformas, pasirinko įspūdingą „São José“ vardą ir, neturėdama savo žaidėjų, pasikvietė jiems padėti tuos nekenčiamus lithuaniečius, prieš kuriuos visą lai-

NAUJAS BRAZILIJS D. S.

Praeitą sekmadienį Saug plaukymo rungtynėse Wil dan pastatė naują Brazilijos plaukymo rekordą. Jis t krūtine nuplaukė per 17 sek.

— Vokietijoje plaukikas Heine pastatė naują 500 m. plaukymo rekordą nuplaukęs štatistumą krūtine 7 min. 17 sek.

— Europos vyrų trečią krepsinio pirmenybėms, įvyks gegužės 21-28 d. Jau baigiama statyti didžiulė, kurioje bus 3.500 sėdimų, 6.000 stovimų vietų. Halas liks Lietuvos sporto reikiams. Jį pastatys Vytauto kalnų Kūno Kultūros Rūmų ir stadionų.

Sportiškoji Suomija.

Žinome, kad XII olimpiniai žaidimai įvyks 1940 m. Helsinkyje. Tad pravartu kiek plačiau susipažinti su rengėjos Suomijos sportu. Įvairių kraštų laikraščiai dabar labai dažnai mini šią simpatingą tautą, kuri, kad ir negausinga žmonių, tačiau garsi sportininkais. Olimpiados rengimas — lyg kokių rungtynių atlikimas. Šio darbo tegalimtis valstybė, turinti gerų specialistų, vadovų, organizatorių. Tarptautinis Olimpinis Komitetas, pavesdamas šią sporto šventę rengti Suomijai, įvertino jos milžinišką įnašą į pasaulinį sporto lobyną. Sportas jau daugelis metų yra mėgiamiausia suomių pramoga. Jie visada rasdavo savotišką pasitenkinimą tokiuose žaidimuose, kur vyravo jėga, lankstumas, išvermė, valia.

Seniausia sporte saka Suomijoje yra slidinėjimas. Daugelį amžių slidės buvo vienintelė leliavimo priemonė. Sako, kad jau prieš penkis tūkstančius metų šių dienų Suomijos žemės slidės buvo žinomos. Žinoma, forma ir savybėmis slidės gal ir visai nepanešėjo į šiandienines.

Tobulėjant susisiekimo technika, draugas ir patarėjas.

Aš iš savo pusės patarčiau redakcijai įsteigti prie laikraščio tam tikrą fondą, į kurį skaitytojai galėtų siųsti aukas laikraščio remti ir palaikyti.

V. T.-is.

aukso medalius.

Ad. Vaga.

Nebaigta uošvio pasaka.

Feljetonas.

Gyvenime būna re kartą daug juoko,
kai vyras suauga, o vest netur teisės...
Onutė po langu lankstingala suokė:
„Ateik, mylimasis... Ateik!... Ar ateisi?...“
Už sodo, paaukė, už kupecio šieno
jis pavogė bučkį tik vyrui zadėta...
Aleksą svajoja ji naktį ir dieną:
„Jis pats gal atleisti, tai kas nusidėti?...“
Taip bėgo dieneles. Tik uošvė vis krunkstė:
Onutės romaną kaimynės jau žino.
O nuskriaustas vyras, kad laimės nedrumstis,
pįjano akorduos nelaimę skandino...
Bet... Čiulba žmonelė pabėgti iš tėvynės.
„Ir gėdą paslėpti!“ — Jo smagenys šaukia.
O piktas likimas jo viltį sutrynė...
Kartu ir Aleksas Brazilijon plaukė!...

Ak, mainosi rūbai to margojo svieta!
Gyvenimas kinta ir pasaka mainos,
kai vyras pastumtas, lyg šaukštas po pietų,
išeina iš ringo... Jau kitos ir dainos.
O, vargšai! Jis griebės skvernus pasikirpti,
kad grįžtant į ringą laisvesnis būtų žingsnis...
Jis manė granito kalnai pradės tirpti —
Kalnuos į kaskatas įsmigo jo žvilgsnis...
Paklydo... Padangėj nebėr Grigo Ratų:
Sunku kopijuoti brazilai poetai!...
Aleksas Onutę užmiršo po metų...
Jo lyra jau skamba kitai numylėtai!
Prie parko Dom Pedro, Dom Pedro Segundo
/Toliau nesakysiu. Nenoriu suklysti/
girdėjau, kaip palmės kartoją jo skundą
ir... džiaugės senutė, kad grįžo jaunystė!...

O, paslaptys! Paslaptys! Kas jus išsaugos?! —
Pas motina auga smalsuolė dukrytė.
Nekentė ji vyrų, bet, svečio sulankus,
pritykins prie durų naujienų klausytis...
Girdėjo Kupriukė aibes meilių žodžių...
Ir šnibždesį slaptą ir bučkį nugirdo...
— Į Lietuvą grįžti! Sugrįžti į sodžių!...
Ji meldė už mamą, raudėjo ir širdo.
Kai švietė mėnulis ir žvaigždės mirgėjo,
Kupriukė miegojo akių nesumerkus,
kitam kambarėly mama jos sėdėjo,
švelni ranka glostė, kad liautųsi verkus...
Paskui... Ką ji matė? Net kraujas sustingo.
Duris ji pravėrė sulaukčius kvapą...
— O, Dieve! nebauskie tu tarno vargingo!
Mamytė pro langą landino Sarapą...

São Paulo, 1939 m.

Kaip žmonės gyvena Danijoje.

Danija — kraštas nedidelis. Jos žemės plotas vos 40 tūkstančių kv. kilometrų, teturi. Taigi Danija yra žymiai mažesnė už Lietuvą. Be to, tai žemų lygumų kraštas, žemė daugumoj smėlėta, dirvos iš prigimties nederlingos, žemės gelmių turtų (mienerių) nėra. Atrodo, kad tokiame krašte tik skurdas ir vargas turėtų viešpatuoti. Tačiau taip nėra. Retas iš mūsų nežino, kad Danija yra gražaus, kultūringo gyvenimo kraštas.

Klausimas, kodėl taip yra? Danijoje, tame nedideliame žemės plotelyje, gyvena pusketvirto milijono gyventojų. Trys ketvirtadaliai gyventojų gyvena kaimuose ir verčiasi žemdirbyste. Mažiausias ūkininkas ten turi dviejų kambarių su virtuve butą, kuris visuomet nepaprastai švarus gražiai, jaukiai įrengtas, pristatytas gražių baldų. Dažnas ūkininkas prie stalo vartoja sidabrinį reikmenį. O svarbiausia, ko neturksta kiekvienoje ūkininko troboje, tai knygų. Kiekvienas ūkininkas turi po kelias lentynas knygų ir ne tam, kad jos ramiai pelėtų. Dabar, žiemos metu, kuomet tam tikra dalis mūsų valstiečių leidžia laiką tuščio mis kalbomis arba be pasigailėjimo dūžo kortas, kiekvieno dano šeima sėdi prie stalo, klausia, kaip vienas skaito įdomią knygą ar laikraštį arba kiekvienas sau atskirai skaito. Negalime skųstis, kad šiuo atžvilgiu ir mūsų valstiečiai nesėkėtų daug. Didelę daugumą mūsų valstiečių jau lanko laikraščiai, neretas ir vieną kitą knygą įsigyja, tačiau iki danų mums vis dėlto dar toli.

Antras ypatingai įdomus dalykas, tai tas, tad Danijos gyvenitojuose nežymu visuomenės pasi.kirstymo tam tikrais ekonominiais klodais. Teisybė, Danija turi savo valdžią, turi savo

dvasiškiją, valdininkus, pirklis amatininkus, mokytojus bet visi jie paeina iš liaudies, nes ten iš senovės nėra ponijos, nėra dvarininkijos, todėl visi visuomenės nariai gražiai sugyvena, nepriklausomai nuo to, kam koks darbas, kokia pareiga atiteko. Galima sakyti, kad Danijoje visi vienodai gyvena ir beveik visi vienodai valgo.

Didžioji Danijos laukų dalis paversta lankomis, pievomis, kurios teikia karvėms gražaus maisto. Todėl tas mažutis kraštas gali padengti pasaulinio sviesto poreikimą net 30 procentų. Danijoje nėra stambių žemvaldžių, dvarininkų, kurie kituose kraštuose tik alina ir apeidžia laukus: čia gyvena tik nestambūs ūkininkai, kurie moka nepaprastai aukštai pakelti ūkio kultūrą ir tuo pačiu visos tautos gerbūvj.

Danų smulkusis ūkis įrodė, kad bendrai šitoks ūkis yra produktingiausias. Antai Rumunijos žemės yra daug geresnės, klimatas žemės ūkiui palankesnis, bet kadangi ten daugumas žemių yra dvarininkų rankose, tai kaimo gyventojai gyvena nepaprastai skurdžiai ir paskendę tamsumoj. Tą pat matome Lenkijoje. Ten taip pat labai daug žemių yra dvarininkų rankose, bet žemės ūkio kultūra, bendrai imant yra labai žema, o valstiečiai gyvena taip pat labai skurdžiai. Iš to matyti, kad stambūs, dvarininkas žemės valdytojas bendrai yra kaimo gerbūvio ir kultūros stabdys.

Danija yra valstiečių kraštas, todėl jis ir tokios aukštos kultūros pasiekė. Tačiau nereikia manyti, kad visi Danijos valstiečiai alei vienas, yra smulkūs mažieji žemiai. Ten yra apie 20 tūkstančių valstiečių, kurie turi daugiau, kaip po 40 ha žemės, 150 tūkst. valstiečių turi nuo 4 iki 40

ha žemės. Taigi, bendrai imant, Danija ūkių didumo atžvilgiu labai panaši į Lietuvą.

Garsusis Danijos pieno ūkis vedamas pagal naujausius to rūšies mokslo reikalavimus, nes kiekvienas ūkininkas, pabaigęs pradžios mokyklą, dar pabaigia žemės ūkio mokyklą. Joks Danijos ūkininkas nepabus savo ūkio sūnui, kol jis nebus baigęs bent žemesniosios žemės ūkio mokyklos.

Skanos kiaulienos ir sviesto pirmiausia nepamiršta pavalgyti pats danas, bet nuo jo dar daug atlieka Anglijos piliečiams.

Gera gyventi valstiečiams toj valstiečių karalystėj, bet kiekvienas danas žino, kad jo geras gyvenimas pareina nuo darbštumo, rūpestingumo, teisingumo ir gražaus tarpusavio sugyvenimo. Žinoma, Danijos valstietis jaučia didelę valdžios globą, bet dėl to nėra ko stebėtis, nes Danijos valstietis yra pats valdžia.

Kad apsaugotų ir užtikrintų savo ūkio gaminių eksportą, Danijoje yra įvesta griežta valstybinė visų eksportuojamų prekių kontrolė. Todėl Danijos prekybos ženklas yra tikra prekių gerumo garantija, todėl Danijos žemės ūkio produktai užsienio su turi tokį gerą vardą.

Pasaulio politikoje Danija ne vaidina jokio vaidmens. tačiau visi, kurie siekia sukurti gerą gyvenimą, kaip ir pavyzdį dairosi į ją.

— Viena mylima moteris, vie nas ištikimas draugas — ir visas pasaulis gali prasmegti. Bet, deja, kartais pasitaiko, kad mylima moteris mus apgaudinėja su ištikimu draugu, o pasaulis ramiai sukasi.

TIK LIETUVŲ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

K A V A .

Kavos gimtinė yra Arabija. 638 metais iš Arabijos buvo atvežtas pirmasis kavos maišas Europon. Pradžioje europiečiai avos visiškai nenorėjo gerti: ems atrodė tai ka*kokios žuokų sėklos, kurias neverta maišyti vandenį... Kas bandydavo išerti kavos puodžiuką, iš to net iokdavosi, vadindami didžiausiu eistuoliu, kuris į vandenį prisi rauna kažkokių sutrintų žolių žklų. Po keliasdešimt metų, ai jau kava Europoj buvo kiek lačiau pasklidusi, kavos gerti iųvė patiekta ir prancūzų karai ai Liudvikui XIV-iam. Tačiau s paragavęs tos „slykščios odos sunkos“, pareiškęs, kad, rdi iš gilių išvirta sunka butų irdesnė, negu čia toji kavos nka. Tačiau pamažu kava Eu poj plito, kol pagaliau ją ėmė rtioti beveik visi. Kavos medžiai auga Arabijojei toli Mokkos miesto. Dėl to ir ai kava pradžioje buvo vadina i mokka. Arabai kavą vadino chve. Iš to vardo kilo ir i ropos tautų kalbų kavos pa dinimai: vokiečių kofe, net isų kava. Kavos vartojimas ėmė taip

smarkiai augti, kad gaunamos kavos Arabijoje nebeužteko. Tuomet europiečiai pamėgino kavą auginti savo kolonijose: Pietų Amerikoje, Javoje ir kt. Bandymai davė gerų vaisių. Dabar daugiausia kavos išaugina Brazilija, paskui eina Ceilonas, Java, Celebes ir kt. Daugiausia kavos suvartojama Jungtinėse Amerikos Valstybėse, paskui Vokietijoje. Atskirais žmonėmis imant, daugiausia kavos išgeria olandai (vienam žmogui per metus tenka vid. imant net 14 svarų, toliau seka amerikiečiai (12 svarų), vokiečiai /7,5 sv./, šveicarai /7,3 sv./ prancūzai /3,3 sv./ ir tt. Kavos pavaduotoja — arbata Europoj plačiau pradėta vartoti palyginti taip pat ne labai seniai. Tiesa, pirmą kartą Europon arbata buvo atgabenta jau 1610 metais /ją atgabeno olandai/, tačiau gerti jos niekas anuomet dar negėrė.

Arbatos gimtinė yra Kinija. Ten arbata jau buvo žinoma gilioje senovėje. Ją kinai sutrindavo į smulkučius miltelius ir, atskiedus šaltu vandeniu, vartodavo daugiausia kaip vaistus.

Įdomu tai, kad tuos vaistus laikė gerus esant nuo įvairių ligų — nuo kaulo lūžimo, nuo dėmės tosios šiltinės, nuo pamišimo ir t. t.

Šiandien arbatos daugiausia vartoja rusai.

Trečioji žolė — tabakas, — tiesa, jau ne geriama, bet uosto ma ir rūkoma. — Europoj paplito taip pat tik prieš keletą šimtų metų.

Europiečiai tabaką vartoti išmoko iš indėnų. Tabako vardas yra kilęs iš vienos provincijos Domingo saloje pavadinimo — Tabaco. 1496 metais vienas ispanas, Kolumbo draugas, Romanas Pano, užtikio toj saloj tą plačiais vešliais lapais augalą ir atsigabeno jį Europon. Romanas Pano manė, kad to augalo lapai būsią geri vaistai įvairioms žaizdoms gydyti. Tačiau rūkyti ar uostyti tabaką tuo laiku dar niekas nebandė.

Nukelivusieji Amerikon europiečiai pastebėjo, kad indėnai šituos vešlius tabako lapus sudžiovina, sudeda į pypkes ir juos uždegę per tam tikrus kiaurus kotelus juos rūko, — traukia jų dūmus. Indėnai pypkes rūkydavo net labai iškilmingais momentais — kai kelios giminės daro kokias sutartis, taiką

ir tt. Tai buvo vadinama „taikos pypkėmis“. Kadangi ir europiečiams su indėnais dažnai prisieidavo įvairių sutarčių padaryti, tai ir jiems tekdavo parūkyti „taikos pypkes“.

Taip iš indėnų europiečiai ėmė išmokti traukti tabako lapų dūmus. Iš Amerikos tabako augalai buvo gabunami Europon, kur vienas kitas taip pat paban dydavo jų dūmų patraukti.

XVI šimtmeči prancūzų pasiuntinys Portugalijoje, Jean Nico. /Žanas Nikotas/, tabaką ėmė specialiai auginti savo plantacijose. Tabako lapai anuomet jau plačiai buvo vartojami kaip vaistas nuo įvairių išorinių ligų. Tabako lapų miltelius laikė taip pat vaistu nuo galvos skaudėjimo — reikėjo tuos miltelius uostyti, ir galvos skausmai praėina.

Nikotas darė įvairius bandymus su tabaku ir susekė, kad jo lapuose yra nedidelė dalis tam tikrų nuodų, kurie nuo jo vardo buvo pavadinoti nikotinu. Tie nuodai žmogaus sveikatai yra kenksmingi.

Tačiau nežiūrint į tai tabako auginimas ir jo sunaudojimas įvairiems tikslams Europoje ėmė plėstis,

XVI šimtmečio pabaigoje taba

ko jau įsivežė Anglija, o XVII šimtmeči tabakas jau paplito po visą Europą. Buvo tik viena valstybė, kurioj tabaką auginti buvo nždrausta. Tai buvo Rusija. Caras Mykolas, Romanovų dinastijos įkūrėjas, išleido įsakymą, draudžiantį auginti ir vartoti tą biaurią žolę; nepaklusniems grė sė rykštės.

Nors Anglijoj tabako auginimas nebuvo uždraustas tačiau rūkyti jį buvo laikoma negražiu dalyku. Tačiau XIX a. pradžioje anglai patys ėmė gaminti pirosus ir tabako vartojimas įgavo pilnas pilietybės teises.

Dabar tabakas rūkomas beveik visuose žemės kampuose. Jo vartojimui kasmet išleidžiama milijonai /vien Jungt. Am. Valstybėse prarūkoma apie 1500 mil. dol./ Daugiausia ruko suaugę vyrai, bet taip pat ruko daugiausia paslapčiomis, ir vaikai /pagal vieną statistiką Amerikoje iš 100 vaikų 6 metų amžiaus rūko 30, 9-10 met. amž. jau net 50. Tai, iš tiesų, tiesiog oaisu!/. Paskutiniu metu, pagaliau, pradėjo rūkyti ir moterys.

Nikotino kiekis ne visose tabako rūšyse yra vienodas — vienoje rūšyje jo daugiau, kito (Pabaiga 8 pusl.)

Brangiausi akmenys pasaulyje.

Paprastai deimantais vadina me visus brangiuosius akmenis. Bet deimantų yra įvairių rūšių ir spalvų, todėl jie kiekvienas turi savo vardą. Žali berilų rūšies deimantai vadinami izumrudais, tamsiai rūžavi deimantai — rubiniais, tamsiai mėlyni — granatais, balti, skaidrūs — almazais. Bet kai almazus nudailina ir du nukirstais smagaliais akmenėlius sujungia į vieną, jie vadinami briliantais. Deimantai buvo žinomi jau gilioje senovėje. Europoje pirmieji deimantai buvo gauti iš Indijos, Azijoje. O vėliau europiečiai surado deimantų Afrikoje ir Pietų Amerikoje. Bet senovėje deimantai nebuvo tokie gražūs, kaip dabar nes tada niekas nemokėjo jų nudailinti, nugludinti. Nes tik tinkamai nugludinti (nušlifuoti) deimantai įgauna nepaprastą grožį, spindėjimą ir atmuša savąją šviesos spindulius įvairiausiomis spalvomis. Tik 1746 m. Briug miesto gyventojas Džonas Bergemas surado būdą, kaip nugludinti deimantus.

PUŠĖ AMŽIAUS TRIUSĖ SU VIENU DEIMANTU.

Nugludinti deimantų negalima nei plienu nei kitais metalais, nei trinant juos į akmens plokštes. Nes deimantai yra kietesni už visus žinomus metalus ir akmenis. Juos nugludina tik trinant vieną į kitą. Tas darbas yra labai sunkus, reikalingas mokėjimo ir didelio įgudimo. Todėl ir deimantų glodintojų yra labai maža. Daugiausia jų yra Olandijoje ir Belgijoje, kurie iš kartos į kartą savo mokslą perduoda savo vaikams arba mokinams. Kaip sunkus yra tas darbas galima suprasti iš to, kad kai kuriuos stambesnius deimantus meisteriai dailina ir glodina po 10 — 15 metų. O vienas garbus glodintojas per 60 metų nuglodino tik du deimantus, kurie

buvo įkainoti po pusę milijono dolerių. Be to, tai yra labai atsakingas ir pavojingas darbas. Nes mažiausias netikslumas gali suskaldyti deimantą į dalis; o tada glodintojas ne tik netektų savo darbo vaisių, bet ir savo turto. Deimantai glodinami tamsoje, kad geriau galima būtų matyti jų spindėjimą, todėl glodintojai dažnai netenka regėjimo nesulaukę senatvės.

MILIJONAI UŽ MAŽUS AKMENĖLIUS.

Yra tokių gražių ir stambių deimantų, kurių vertė tiesiog pasakiška. Štai Anglijos karaliai turi deimantą, vadinamą „Šviesos kalnu“, kuris vertinamas 600.000 dolerių. Rusų caras turėjo deimantą vardu „Orlov“, įkainuotą 800.000 aukso rublių. 1853 m. Brazilijoje buvo rastas deimantas „Pietų kryžius“, kuris nedailintas svėrė 254 karatus (karatas lygus 0,205 gramo) ir buvo parduotas už 200.000 dol. O nugludintas svėrė 125 karatus bet parduotas už 400.000 dol. Įvairių kraštų valdovai, Europos valstybių karaliai, Indijos maharadžos ir Amerikos milijonieriai turi tokių deimantų, kurie vertinami po milijoną ir daugiau dolerių. O tokių deimantų, kurie kaštuoja po kelias dešimtis tūkstančių dolerių, pasaulyje yra labai daug. Jie dedami į valdovų karūnas, smulkesni — į žiedus, sagas ir šiaip nešiojami rūbams papuošti.

KUR RANDAMI DEIMANTAI.

Nemaža deimantų randama Indijoje ir Brazilijoje. Bet daugiau sia jų randama Pietų Afrikoje, Oranždės, Kenijos ir Rodezijos srityse. Kai anglai patyrė, kad Oranždės ir Transvalio apylinkėse, Afrikoje, randama aukso ir daug deimantų, jie sukėlė karą prieš burus, ten gyvenusius

olandus išseivius, ir sugriovė jų laisvas valstybes. Tame kare žuvo apie 100.000 žm. Dabar Afrikoje veikia anglų bendrovė valdžios prižiūrima, kuri kasmet iškasa deimantų už milijoną dolerių, dangiausia randami smulkūs deimantai, ir tik retai kada didesni, kurie svėria po 30 — 60 karatų. Už tokius mokami šimtai tūkstančių dolerių. Be to, deimantų randama Rusijoje, Uralo kalnuose, kai kuriose Pietų Amerikos valstybėse ir kitur.

Akmens anglis.

Prieš 100 metų akmens anglies per metus visame pasaulyje iškasdavo apie 10 tūkst. tonų. O dabar iškasama iš viso vidutiniškai imant apie 1250 mil. tonų. Jei šiuos anglius supilti į vieną krūvą, tai ta krūva apačioje turėtų po 7 kilometrus ilgio ir pločio ir 2 kilometrus aukščio. Kai tiek daug anglies iškasama, tai kilo klausimas kas iš jos yra gaminama? 1.000 akmens anglies kilogramų, atitinkamai, chemišku būdu panaudota, gali duoti daugybę įvairių produktų: 650 kg. naftos, 120 kg degamųjų dujų ir 230 kg įvairaus dervos mišinio. Perdirbus 650 kg. naftos gaunama: 100 kg. žibalo, 480 kg. mašinoms tepalo ir 70 kg geresnės rūšies skysto tepalo. Perdirbus 230 kg įvairaus mašinoms tepalo ir 120 kg benzino. Tačiau to dar negana. Iš akmens anglies dirbama dar įvairūs vaistai, pav.; karbolis, kurio rūkštis užmuša įvairių ligų bakterijas ir neleidžia ligoms plėstis, ir lizolis, kurį gydytojai vartoja žaizdoms plauti. Pagaminamas dar fenacetinas, kuris pavaduoja kininą, ir sacharinas, kuris dažnai yra vartojamas vietoj cukraus. Be to, dar pagaminama salicilio rūkštis. Jinaį praktiškame gyvenime žinoma kaip pelėjimo bakterijų naikintoja. Iš akmens anglies gaminama

įvairių dažų, kuriais dažo šilką, vilną, medvilnę, plunksnas, kailius, medį. Spaudos raidėmis juodimas gaminamas iš tų pačių akmens anglių. Be to, didelė iškasama akmens anglies dalis eina šviesos, šilumos ir elektros gamybai. Vienas ketvirtadalis vartojamas geležiai, plienui ir kitiems metalams gaminti. Reikia dar priminti, kad kai kurie mokslininkai, mano, kad iš akmens anglies būsią galima plačiu mastu gaminti deimantą. Daug dar kas iš akmens anglies gaminama, bet čia sunku išvardyti. Kai tiek daug akmens anglies suvartojama, tai kyla klausimas, ar ilgai jos užteks? Ar daug jos dar yra pasaulyje? Anglies žinovų suvažiavimas Londone 1924 m. nustatė, kad visame pasaulyje akmens anglies esama dar apie bilijoną (milijoną milijonų) tonų. Vadinasi, jei anglies vartojimas eis ir toliau, kaip iki šiol, tai jos užteks, tikrai 8 šimtams metų. Tačiau tikimasi dar surasti naujų akmens anglies klodų ir per tai aklies išteklius padidės. Tačiau šiaip ar taip tas išteklius mažėja ir daugelio mokslininkų nuomone akmens anglies išteklius turi tikrai pasibaigti už tūkstanties metų ir tada žmonių civilizacija turės sustoti, jei nebus rasta naujų energijos šaltinių. Tačiau atsiminus mokslo pasiūlymą panaudoti darbui medžiagų skilimo energiją, galima drąsiai sakyti, kad žmonių ateitis nebus tokia katastrofiška kaip atrodo.

JUOKAI

PRATYBOS.

Plikis nulūžo ranką. Kai ranka vėl buvo išgydyta, gydytojas jam tarė:

— Kad geriau ranka galėtų dirbti, nuolat daryk pratybas. Pratybos, pratybos ir ranka bus tokia pat kaip ir buvus.

Pasakęs, daktaras išėjo. Kam baryje liko tik šviesiaplaukė sesutė. Plikis paglostė jos skruos-

tus:
— Ką tamsta darai, išsigandus.
— Pratybas, sesute, t bas, — juokdamasis pa Plikis.

TAIP BLOGAI NEBŪ MANIUS.

Jonas įsimylėjo Oną.
— Brangioji Onyte, noriu pabučiuoti!
— Jei tamsta nenustosi, imsiu šaukti!
Jonas greitai atsitraukė.
— Bet, — taria Ona rėdama, — visai, visai!

PAMOKOJE.

— Slunkiau, kas yra ja?
— Strategija. tamsta ninke, yra, pavyzdžiui, da nebėra šaudmenų, o šaudoma, kad priešas nebūtų, jog parako tkras — paaiškina jaunas kare

NESUSIPRANTA

Motina: „Aš negaliu to tavo amžino flirtu, On tu dar nesupranti, kad ištekėjusi moteris turėtų Duktė: „Aš susipranta, biauzybės vyrai vis dar

PAGAL LAIKO DVAS

Mokytojas su savo m išvyko į ekskursiją. Jis ro įšamoninti mokinius, kia mylėti gyvulius. B gyvo pavyzdžio ir kaip juos pasirodė moteris dvi vienu juodu, kitu baltu nimis vedina.
— Ka tu darytum, Jon tiedi šunes imtų dabar ty ir imtų draskytis? — vieną berniuką mokytojas Jonukas (gerai apžiūrė nis): „Aš neabejodamas čiau už juodąjį“.

TIKSLUMO MĖGĖJAS

Gydytojas: „Ar tamsta dinėdamas nusilaužiai?“
Pacientas: „Ne, pone g jau, tik krisdamas nuo aš

Vaikų Kampelis

Geras sūnus.

Vieni tėvai susilaukė pirmojo vaiko, kuriuo labai džiaugėsi. Prie jų trobos atdaro lango atsikrdo kažin koks nematytas paukštis ir ėmė gražiai čiulbėti. Tėvai kalbėjosi:

— Kažin ką tas paukštis čia taip čiulba?

— Aš žinau — tarė vos gimes vaikas. — Betkad aš jums pasakyčiau, tai jūs manęs išsižadėtumėte.

— Pasakyk, sūneli, pasakyk! — prašė tėvai. — Mes tavęs už jokių turtus niekam neatiduosime.

Vaikas tarė:
— Paukštis sako: „Vaikui užaugus, tėvas labai džiaugsis, kai sūnus prausis iš jo rankų, ir motina labai džiaugsis, kai sūnus šluostysis rankšluosčiu iš jos rankų“.

Tėvai, bijodami vaiką užauginti tokiu ponu, nutarė jį nusikratyti. Jie suvystė vaiką gerai vystykiais, ir, įdėję į dėželę, paleido upe. Bet vaiką sugavo tos šalies valdovas ir užaugino kaip sūnų. Vyrukas,

užkludęs dvidešimtus metus amžiaus, sumanė aplankyti savo tėvus. Tie sužinoję, kad juos aplankys aukštas svečias, ruošėsi kaip prieš didžiausią šventę.

Nuvykęs sūnus gražiai pasveikino tėvus, tik nepasisakė, kas esąs. Sugaišo jis pas juos visą dieną ir apsinakvojo... Rytą, kai svečias atsikėlė, senelis jau laikė dubenį vandens nusiprausti, o senelė — rankšluostį nusišluostyti. Svečias tarė:

— Taip nesirūpinkite manimi žmonės. Jums sunku stovėti su dubeniu ir rankšluosčiu rankose.

Šeimnininkas atsakė:
— Mums bus labai malonu, jei aukštas svečias nusiprausi ir nusišluostysi iš mūsų rankų.

Svečias tarė:
— Aš esu jūsų sūnus, kurį jūs mažutį kadaise upe paleidote. Matote, kaip išsipildė paukščio žodžiai.

Nusigando šeimnininkai ir graudingu balsu sušuko:

— Dovanok, mums, sūnau!

Mes taip padarėme nepagalvoję — Aš nepyktu ant jūsų, — tarė sūnus. — Bet aš maitinsiu jus nuo šios dienos.

Saugokime savo dantis.

Jau dabar mes turime rūpintis, kad dantys nepradėtų pūti, nes dantų puvimas kenkia viso kūno sveikatai. Žiūrėkite taip pat, kad jūsų burna visuomet būtų švari. Rūpestingai iškrapštykite iš už dantų maisto likučius. Nevalgykite daug cukraus saldinių ir šokolado; o jeigu valgotė, tai tuč tuojau išvalykite dantis, ypač jei pavalgė eina te gulti. Tikėkite, mano mielieji, kad aš jums visiškai nepavydžiu skanumynų, bet iš geros širdies turiu pasakyti, kad cukrus ir visi kiti saldumynai yra didžiausi dantų priešai. Jeigu jau imat saldainį, tai kartu imkite ir dantų šepetuką.

Netraukykite dantų siūlu, nes galite nutrinti emalį (emalis — viršutinis dantų sluoksnis).

Niekuomet negerkite šalto gėrimo tuoj po karštos sriubos, arba neimkite karštos kavos, jeigu neseniai valgėte ledų.

Nelankstykite dantimis jokių vielagalų, netraukykite jokių vinių, jokių kitų kietų bei metalinių daiktų.

Reikia, kad šitais mano, patarimais kuo rūpestingiausiai pasinaudotumėte!

* * *

Dabar aš noriu jums pakalbėti apie kasdieninę burnos priežiūrą. Neišsigąskite, jeigu bevalant dantis, pasirodo kraujas. Nenustokite dėl šitos priezasties valyti dantų, nes dantų smegenys, gerai išvalyti, greit sugyja. Labai svarbu valyti dantis rytais. Bet dar svarbiau valyti kiekvieną vakarą. Mat, naktį, kada liežuvis išlisis ir nejuda, kada organai negamina seilių, maisto likučiai tampa mikrobu grobiu. Tuo būdu rytą mes jau turime visokių nenaudingų mikrobu. Užtat norėdami burną išvalyti nuo šitų nelauktų svečių, turime kuo rūpestingiausiai išvalyti dantis. Reikia, kad mes iš mažumos pripratume higieniškai gyventi, nes vėliau bus daug sunkiau ir skaudžiau.

Reikia valyti viršutinius dantis iš viršaus į apačią ir apatinius — iš apačios į viršų, krūminius taip pat gerai išvalyti,

kaip ir priešakinius. Žodžius reikia gerai išvalyti, tingai išplauti.

Kitas svarbus dalykas gerai sukramtyti maistą, blogas paprotys ir sveikatai kenksmingas — surgyti bet kaip, gerai juo neturėti. Mes kartais per daug biname pavalgyti, o pasiilaukiame nemalonų pasidau. Daugeliui po to tenka keletu skausmais, o besigyvenant nepagalvojame, kad dažnai atsitinka dėl to, nesukramtome gerai maistą klaidą reikia būtinai pti.

Knygos.

Kai buvau aš mažas. Tai namuos dūkau. Knygų naudingumo. Aš nesupratau. Bet dabar mokyklos Mokytis einu. Ir skaitau aš knygas. Laikraščius imu. Daug daug gera gaut. Daug ką sužinau. Aš dabar gudresnis. Mat — knygas skaitau. Jonas Mekas

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI.

Paų vertimas tik 95800

Interiora: siunčiamas legalizuotą vertimą registruotame laiske. Už vertimą interiora reikia prisųsti 15000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
Dr. Genopios Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 2-0226 S. Paulo.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ
Rua Direita Nr. 36 Tel. 2-6255

10\$000 Svetimšalių registracija su „carteira de identidade“.

Daro dokumentų vertimus į interiora, prisųnčiant norimus išversti dokumentus ir 25\$000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Šifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTA NAMUS BET KURIA VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v. KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualu pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAI DA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas. SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Seniausia lietuviška siūvykla mūsų kolonijoje.

Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir kostiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų vilnonės medžiagos po 3\$000, pusvilnonės — 1\$000 ir brimo medžiagos kelnės nuo 6\$500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinų rūbų. Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS Siūvykla „KAUNAS“, Rua Duque de Caxias Nr. 40, S. Paulo. (prie Sorocabano st.)

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL COUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viskius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chaudams ir pilietybės igijimui.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė pa didinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Alfaiataria Estan

Stasio Šliktos Siūvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Ši siūvykla atidaryta skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

ŠILTI VALGIAI IŠTISĄ DIENĄ!

Eisbeinas . . . . . 2\$500
Canja . . . . . 1\$500
Koletas su ryžiais . . . . . 1\$200
BRAHMA CHOPPS. Geras patarnavimas
BARAS IR RESTORANAS „LEÃO“
Av. São João, 284 (prie centr. pašto)

Lietuviška Spaustuvė BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus. Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-3453

Gyslų išputimai Ulceras Varicosas — Flebites gydoma be injekcijų ir operacijos DR. ADOLPHO FLAKS, Av. São João, 536 7º andar Tel. 4-5327 nuo 9—11 ir nuo 3 iki 6 val. v.

MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIFE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeliuouju motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų ir naujų motociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užeikite įsitikinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stambių nuolaidą.

Lietuvių Dėmesiu

SIUVYKLA

„RŪBAS“

Siuvami rūbai sulig naujais mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didele praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. ir sekmadieniais.

Atsakomasis siuvėjas

JONAS ČIZINAUSKAS

67 Avenida Zelina 67

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejos gydymas per 10—15 dienų su garantuota. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo mokėjimą didelį daržą — ahacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pe reiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mišku, kurį galima parduoti po 500 reisų metrą. Traukiniai išeina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadieniais: teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIUVYKLA

„VILNIUS“

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus, kostiumus, paltus ir t. t. Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20\$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasisiūti rūbus ir neturėdami pakankamai pinigų.

Centras: Skyrius:

Rua da Mooca, Pr. Julio Mesquita
3027. Tel. 2-8854 60. Tel. 4-5015

Laivokortės i Lietuva ir is Lietuvos pigiausiomis kainomis

Duodame patarimų visais išėivybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyti galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą lietais per Lietuvos Banką. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO

E C I A Įkurta 1900 m.

Rua Maua 207 kamp. rua Conceição prie pat Luz st

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai. Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Atleido iš tarnybos daug policininkų.

São Paulo policijoje „guarda civil“ tarnavo daug svetimų šalių kurių tarpe nemaža lietuvių. Ka dangi Brazilijoje nesena išleistas įstatymas, kuriuo einant sve timšaliai negali užimti valdiškų tarnybų, tai iš policijos ir kitų valdiškų įstaigų atleista daug svetimų šalių tarnautojų. Atleisti jų tarpe yra nemaža lietuvių. Valdiškose tarnybose pasilikę tik tie svetimsaliai, kurie priė mės Brazilijos pilietybę (natūrali zacija).

Gerėja Sovietų san tykiai su Lenkija.

Varšuvoje lankėsi Sovietų Ru sijos užsienių reikalų komisa ras Potemkinas, kuris turėjo svarbius pasitarimus su Lenk jos kancleriu pulkininku Becku. Tiems pasitarimams pridudama daug reikšmės.

MOTINOS DIENOS PAMINE JIMAS MOKOJE.

Šį sekmadienį, gegužės 14 die ną, 2 val. po pietų, Dr. V. Ku dirkos lietuvių mokykloje įvyks ta MOTINOS DIENOS PAMINĖ JIMAS. Bus paskaita, dainos, deklamacijos ir t. t.

VISI LIETUVIAI KVIEČIAM I SKAITLINGAI DALYVAUTI.

Mokyklos Vedėjas.

Lietuvos Aero Klubas nu tarė Zarasuose steigti naują

(Taša iš 5 pusl.)

je mažiau. Be to, ne visas ni ko tinas patenka į alsuojamuosius kelius. Didžiausias nuošimtis nikotino patenka į plaučius rū kant pypkės ir cigarus.

Nikotinas nepaprastai smar kūs nuodai: užtenka 2 lašų užla šinti šuniui ant liežuvių, kad tas pastiptų. Todėl visa laimė, kad nikotino tabake tėra maži kie kiai.

Mūsų bočių bočiai nei kavos, nei arbatos, nei tabako nežinojo — tas žoles vartoti išmokome iš arabų, kinų, indėnų.

sklandymo mokyklą, kur apskri ties savivaldybė žada padėti įrengti aerodromą. Kaip žino ma LAK sklandymo mokykla li gi šiol buvo Nidoje.

— Ekvadoro valstybėje susek tas sąmokslas prieš esamą val džią. Sąmokslininkai suimti.

— Naujausias žinios praneša, kad Popiežiaus Pijaus sumany mas sukviesti penkių valstybių konferenciją nepavykęs.

— Laikraščiai praneša, kad S. Paulo estade, Boa Espe rança apskrityje viena moteris pagimdė keturis kūdikis. Visi naujagimiai sveiki.

— Lenkijos seimas vienbalsiu nutarimu suteikė Respublikos Prezidentui Moscickiui ypating as teises. Tos teisės suteiktos iki šių metų lapkričio 1 dienos.

— Po paskutinių lenkų—vo kiečių kivirčių dėl Dancigo, Vo kietija ištrėmė ir savo teritorijos labai daug lenkų. Lenkija pro testuoja prieš lenkų persekio jimą Vokietijoje.

— Pietų Afrikoje gyvenantieji vokiečiai protestuoja prieš Hit lerio politiką ir pažymi, kad jie Hitleris kęšintusi į buvusias Vo kietijos kolonijas, tai jie visom is priemonėmis tam priešinsis. Pietų Afrikos vokiečiai sako, kad jie nenori tapti Hitlerio ver gais.

— Tarp Anglijos ir Turkijos pasirašyta nauja sutartis, pagal kurią abi valstybės derina savo veikimą Viduržemio jūroje ir centralinėje Europoje.

— Naujausias žinios praneša, kad Brazilijos kavos kainos Neu jorko biržoje yra tvirtos ir pas tovios.

— Gegužės 18 dieną Bolivijos sostinėje La Paz prasideda Eu charistinis kongresas. Į kongresą jau suplaukė per 10.000 mald ininkų.

— Čilėje vėl įvyko stiprus žemės drebėjimas, kuris sukėlė didelę paniką vietos gyventojų tarpe.

— Į Kubą nelegaliai įvažiuoja labai daug žydų emigrantų. Ku

bos valdžia žada imtis priemonių prieš nelegalų žydų įvažiavi mą.

— Buvęs Ispanijos vyriausy bininkų kariuomenės vadas ge nerolas Miaja žada apsigyventi Meksikoje.

— Generolo Franko įsakymu paleista į atsargą dalis Ispanijos kariuomenės.

— Iš Neujorko pranešama, kad kaikurių iš Amerikos vals tybėse sustreikavo apie pusę milijono angliakasių.

Amerikos vyriausybė deda pastangas streiką likviduoti.

Jugoslavija atsisa ko prisidėti prie asies.

Vokietijos ir Italijos diploma tai dėjo Jugoslavijoje dėjo daug pastangų, kad pritraukti Jugos laviją prie „asies“, tačiau tos pastangos nepavyko. Jugoslavijos vyriausybė viešai pareiškė, kad ji norinti nesikišti į tarptau tinius kivirčius ir todėl prie „asies“ politikos prisidėti nega li.

Dancigo užpuolimas sukeltų karą.

Anglijos premijeras Čemberle nas, kalbėdamas parlamente pa reiškė, kad Anglija pasižadėjo apginti Lenkijos nepriklausomy bę. Bet koks su jėga pasikėsi nimas prieš laisvąjį miestą su keltų karą, į kurį ir Anglija tu rėtų būtina įsivelti. Viename didžiuliame konservatorių mote rų susirinkime Čemberlenas tarp kitko pažymėjo, kad Angli ja nenori apsupti Vokietijos, bet iš kitos pusės taip pat nega li ramiai rankas sudėjus žiūrėti

kaip viena po kitos nakinamos nepriklausomos valstybės.

— Sovietų Rusija pažadėjo remti Lenkiją kariškai ir ekon omiškai kilus konfliktui su Vokie tija.

— Prancūzijos premijeras Da ladier parlamente pareiškė, kad jei Vokietija ar Italija išprovo kuos karą, tai provokatoriai tu rės pajusti Prancūzijos ginklų vertę. Prancūzija jokios jėgos ir grąsinimų nesibijanti.

Redakcijoj yra laiškai:

A. Asminavičiui, K. Batutienei, J. Benetui, V. Damininkaičiui, T. Davolytei, P. Dulinskui, Ant. Degutienei, Ap. Degutienei, V. Giedraičiui, Iz. Garlo, A. Grau žiniui, A. Girčiui, A. Juškėniui, J. Karpavičiui, V. Miltonui, J. Motekoniui, A. Malackaitei, P. Mieliui, J. Nedzelskai, J. Norkui, J. Paraščiakui, E. Rainytei, P. Ramanauskui, J. Šinkunui, K. Šmidtui, J. Šiliekui, V. Sirgutui, Iz. Stankevičiui, J. Sakalauskui, S. Tarkeltar An. Varnaitei-Kruo pienei, J. Vignai, A. Vabalienei, V. Žukui, J. Žilinskui, J. Zalbai.

Redakcijos Atsakymai.

P. Maksimavičiui. Straipsnį gavome. Artimiausioj ateity su nauduosime.

G. Vargonui. Straipsnius ga vome. Sunaudosime. Rašykite daugiau. Parašykite ir iš vie tos lieuvių gyvenimo.

V. T-iiui. Korespondencijas sunaudojome. Rašykite daugiau.

M. V. Apie tai neturime žinių Kur Centras deda nario mokes čiur ir iš žmonių surinktus pini gus pasiteiraukite tos organiza cijos vadovybėje.

— Praeitą trečiadienį choras mok. F. Girdausko mas dainavo „Radio Exces“ stoty. Dėl radio stoties ta ky kaltės dainos skambė bai nesklaidžiai, nors buvo neblagai paruoštas.

REIKALINGI DARBIN KAI IR DARRŲ PRIZI RĖTOJAI (Feitorai)

turintieji specialybę tunelių darbu. Suinter tiesieji privalo prisistatyti tos ooste (Caes Martona Docas de Santos) kas 8 val. ryto ir vykti į la ga. Nebus priimami kurie neturi patyrimo tunelių darbu.

SVETIMŠALIŲ LEGALIZI

Technikas ir greitas mentų paruosimas.

Direktorius — ANSELMO OLIVEIRA

Vedėjas — OLIVIO NUNES

RUA JOÃO BRICOLA, 735. Predio I. tinguy Telef. 3-4390. S. P. Nuo 8-12 val. ir 14-18 val.

RIO DE JANEIRO LIETUVIŠKAI SIŪVYTI VIAMIS ŽINOTINA

Lietuvius siuvėjas DUMBLIAUSKAS, neap baigęs Rio de Janeiro vimo akademiją, siuvė naujausias madas kostim ir vyriškų rūbų. Li etuviams daro nuolatą, visiems palaikykite vuosius!

J. Dumbliauskas, rua S. dor Euzebio, 75 Rio

LABAI PIGIAI PARDUOTI STAMBI BATŲ DIRBTUVĖ

su mašinomis ir visais reikiamaisiai. Dirbtuvė turi labai geras sąlygas ir daug įvairių užsakymų. Dirbtuvė randa Rio de Janeiro mieste puikią vieta.

Visas informacijas galima gauti pačioje dirbtuvėje, rua Nery Nr. 300 Rio de Janeiro ba „Lietuvio“ redakcijoj.

Lietuviškai Siūvyti „KAUNAS“

Rua Duque de Caxias No. 1

Reikalingas siūvėjas padėjęs prie švarkų mo ir vienas mokyns. Galima kreiptis kiekvieną dieną.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Pranešame visuomenės kad „Lietuvio“ redakcija administracija atidaryta kasdien 9 iki 12 val. ir nuo 1 iki 5 vakaro. Sekmadieniais ir šventė dienomis nuo 8 iki 10 val. Trečiadieniais ir penktadieniais redakcija atidaryta ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Reikalingi TORIUS interesantus priimti dien nuo 10 iki 12 val. ir nuo 6 iki 9 val. vakaro. Penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro.

Redakcija ir Administracija

ŠOFERIŲ MOKYKLĄ IR DESPASANTAS

Išrūpina leidimą automobiliams, taip pat ivairius leidimus iš estado ir municipalinių įstaigų, rašo ivairius prašymus, išrūpina dokumentus šoferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, įgauna pasams vizas ir natūralizacijos dokumentus. SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.

J. GRAGNANO & IRMĖS

Raštinė: Rua Lib. Bedaró, 314 Sobrelója-sala 6 tel. 2-6974

Soferių mokykla: Av. Rangel Pestana, 1010.

DR. A. CANDIA

SIFILIS. GONOREJA. VISOSE STADIJOSE GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS KAINOS ŽEMOS. Palengvįpa mokėjimo sąlygas.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3º and. Tel. 4-0218 São Paulo.

PUIKŲS ŽEMĖS SKLŲPAI

ALTO DA QUINTA PARADA

Ant Rua Francisco Morengo parduodama 10 puikių žemės sklypų iš 8x50 kv. met. Vieta labai sveika, aukšta su puikia panorama į Penha rajono pusę. Kaina tik 6.400\$000 kiekvienas sklypas įgaliaikiam išismokėjimui be inasų ir nuosimčių, mokant po 65\$000 i mėnesi.

Informacijos vietoje, arba pas JULIO, rua S. Bento, 290 6 andar sala 14 São Paulo.

Naujai Nacionalinei Industrijos ir Susisiekimo Istaigai

su pagrindiniu kapitalu 5.000.000\$000 artimiausiu laiku bus reikiama linge žmonės.

TECHNINIAMS IR ADMINISTRACIJOS DARBAMS SU GERU ATLYGINIMU.

Iš anksto užsirašyti ir visas informacijas galima gauti kasdien nuo 1 1/2 ligi 16 val.

Av. Rangel Pestana, 12 3-o andar sala 309--312 (Prie Largo da Sé)

SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJOS IR JURIDINĖ ISTAIGA.

Rua Direita, 49 3º andar sala 37.

Esame pasiruošę tikrai ir greitai atlikti svetimų šalių registraciją vietos istaigo-se pagal įstatymą 3010, taip pat: rūpinamės natūralizacijos reikalais. Teisingumo Minis terijoje, išgauname Brazilijos pilietybės dokumentus pasams vizas, sugrizimui leidimus, atestatus iš Junta Comercial pagal įstatym. 341 ir atliekame kitus reikalus estado ir federalinėse istaigose.

Kalbama prancūziškai, vokiskai, arabiskai, turkiskai, graikiškai ir rusiskai.

CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Velykų šventėms ga vo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsieniųjų ir viet nių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, sil kių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiau siomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užeikite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatniais klientais.